

Den Internasjonale Juristkommisjonen – norsk avdeling (ICJ-Norge)

v/Psykiatri- og rettsvernutvalget

Inviterer til åpent seminar tirsdag 24. august 2010

Bruk av tvang i psykisk helsevern - i lys av FN- konvensjonen om rettighetene til mennesker med nedsatt funksjonsevne (CRPD)

Foredrag og debattIngen påmelding, gratis inngang

Tid: Tirsdag 24. august, kl. 18-21

Sted: Uranienborgveien 2, Oslo (Fritt Ords lokaler)

Innledere:

- **Geir-Ketil Hansen, Stortingets Helse- og omsorgskomiteè**
- **Jim Gottstein**^[1] (USA), advokat og menneskerettighetsforkjemper
- **György Könczei**^[2] (Ungarn), medlem av FN-komitèen som overvåker konvensjonen om rettighetene til mennesker med nedsatt funksjonsevne (CRPD-komitèen)

Frihetsberøvelse, tvangsmedisinering, isolasjon, beltelegging mv.; den legale adgangen til bruk av tvang er omfattende i psykisk helsevern. Mange har erfaringer med tvangsinngrep som har vært krenkende, traumatisk og skadelig. Hvordan kan vi bedre

menneskerettighetsvernet for mennesker med psykiske lidelser, og stans overgrep? Og hvorfor har vi fortsatt en egen tvangs- og særlovgivning for mennesker med nedsatt psykososial funksjonsevne/psykiske lidelser?

Mennesker med nedsatt psykososial funksjonsevne har tradisjonelt vært særlig utsatt for diskriminerende unntaksbestemmelser og særlovgivning som har innskrenket deres grunnleggende rettigheter i større utstrekning enn for andre, herunder i form av fratakelse av selvbestemmelsesrett på viktige områder i eget liv. Med FN-konvensjonen om rettighetene til mennesker med nedsatt funksjonsevne (CRPD) er det skjedd et paradigmeskifte. Det anses diskriminerende, og ikke lenger legitimt, å frihetsberøve eller frata rettslig handleevne basert på nedsatt funksjonsevne. Det er behov for endringer som bringer lovverket på dette området i tråd med gjeldende internasjonale menneskerettighetsstandarder.

CRPD er pr. 10. august 2010 ratifisert av 89 land. Norge undertegnet konvensjonen 30. mars 2007, men har ennå ikke ratifisert. Vi står foran spørsmålet om inkorporering av konvensjonen.

Seminaret setter søkelys på menneskerettighetssituasjonen i psykisk helsevern, på Norges forhold til CRPD og den rolle konvensjonen kan ha for å endre situasjonen. Er det politisk vilje til endring?

Invitasjon til seminaret går til jurister, myndigheter, politiske partier, forskere, organisasjoner innen psykisk helsefeltet, og andre som engasjerer seg i menneskerettighetsspørsmål knyttet til bruk av tvang i psykisk helsevern og diskriminering basert på nedsatt funksjonsevne.

For spørsmål:

Hege J. Orefellen

Psykiatri- og rettsvernutvalget

International Commission of Jurists, norsk avdeling

E-post: hegejo@kjemi.uio.no Tlf: 93 87 95 67

The International Commission of Jurists (ICJ) is a non-governmental organisation working to advance understanding and respect for the Rule of Law as well as the protection of human rights throughout the world. ICJ provides legal expertise at both the international and national levels to ensure that developments in international law adhere to human rights principles and that international standards are implemented at the national level. ICJ was set up in 1952 and has its headquarters in Geneva (Switzerland). It is made up of jurists representing different justice systems throughout the world and has 82 national sections and affiliated justice organisations. The International Commission of Jurists has consultative status at the United Nations Economic and Social Council, the United Nations Organisation for Education, Science and Culture (UNESCO), the

*Council of Europe and the Organisation of African Unity. For more information:
www.icj.org*

[1] **Jim Gottstein** is a Harvard-trained American lawyer psychiatric survivor advocate for the human rights of users and survivors of psychiatry. He is the president of *Law Project for Psychiatric Rights*, known as *PsychRights*, seeking to end compulsory psychiatric drugging and electroshock of people diagnosed with mental illness through strategic litigation. Since founding PsychRights in 2002, Mr. Gottstein has won four Alaska Supreme Court cases restricting the right of the government to lock people up and give them psychiatric drugs against their will. Mr. Gottstein also serves on the board of directors of the *National Association for Rights Protection and Advocacy* (NARPA) and the *International Center for the Study of Psychiatry and Psychology* (ICSPP).

[2] **György Könczei** is Hungarian member of the Committee on the Rights of Persons with Disabilities, UN, and Chair of the Governmental Committee for the European Social Charter, Council of Europe. He is a Professor of Disability Studies, (earlier) Dean of Bárczi Gusztáv College of Special Education, Eötvös Loránd University, Budapest.